apart. -5 Divided, partitioned; ऋग्यजुःसामाथर्वाख्या वेदाश्चत्वार उद्धृताः Bhāg. 1. 4. 20. -6 Selected. -7 Dispersed, scattered. -8 Holding, containing. -9 Uncovered. -10 Vomited, cast up. -**Comp.** -**उद्धार** *a.* 1 one who has received his share of the patrimony. -2 that from which the proper part has been deducted; Ms. 10. 85. -**स्नेह** *a.* skimmed (as milk); न भुञ्जीतोद्धृतस्नेहम् Ms. 4. 62.

उद्धृतिः *f.* 1 Drawing or pulling out, extracting. -2 An extract, passage selected. -3 Delivering, rescuing. -4 Especially, delivering or purifying from sin, final liberation; त्रपन्ते तीर्थानि त्वरितमिह यस्योद्धृतिविधौ G. L. 28.

उद्ध्मा 1 P. 1 To breathe out, puff, blow. -2 To inflate, to make known by blowing (a trumpet).

उद्धम *a.* [उद्-ध्मा-श] Sounding, blowing. -**मः** 1 Sounding, blowing. -2 Breathing hard, panting.

उद्ध्मानम् A fire-place, stove.

उद्धयः [P. III. 1. 115; cf. उज्झत्युदकमिति उद्धयः Malli.] N. of a river; तोयदागम इवोद्धयभिद्ययोः R. 11. 8.

उद्ध्वंसः Hoarseness (of sound).

उद्बन्ध् 9 P. To hang, tie up; कण्ठमुद्बध्नाति Mu. 6; पादपे आत्मानमुद्बध्य व्यापादयामि Ratn. 3; Pt. 2.

उद्बद्ध *a.* 1 Tied up, hung up. -2 Checked, interrupted; केचनोद्बद्धवैरेण Bhāg. 10. 85. 43. -3 Compact, firm.

उद्बन्ध *a.* Loosened; उद्बन्धकेशः R. 16. 67. -**न्धः, -न्धनम्** 1 Tying up, hanging; Rām. 5. 13. 34. -2 Hanging oneself. -**न्धनी** A hook, or a hanging rope; अज्ञानादुपसंपन्ना रज्जुरुद्बन्धनी यथा Rām. 2. 12. 80.

उद्बन्धकः N. of a mixed tribe (doing the duty of washermen); cf. Uśanas :—आयोगवेन विप्रायां जातास्ताम्रोपजीविनः। तस्यैव नृपकन्यायां जातः सूनिक उच्यते॥ सूनिकस्य नृपायां तु जाता उद्बन्धकाः स्मृताः। निर्णेजयेयुर्वस्त्राणि अस्पृश्याश्च भवन्त्यतः॥

उद्बन्धुकः One who hangs up (Ved.).

उद्बल *a.* Strong, powerful.

उद्बाष्प *a.* Filled or suffused with tears; हृदयानि समाविवेश स क्षणमुद्बाष्पदृशां तपोभृताम् Ki. 3. 59; न... मम नयनयोरुद्बाष्पत्वं सखे न भविष्यति V. 2. 10 tears will gush up in the eyes.

उद्बाहु *a.* 1 Having the arms raised, stretching or extending the arms; प्रांशुलभ्ये फले लोभादुद्बाहुरिव वामनः R. 1. 3. -2 Having the trunk upraised (as an elephant).

उद्बिल *a.* Out of the hole (an animal).

उद्बुध् 1 P. 1 To awaken, remind; उद्बुध्यध्वं समनसः सखायः Rv. 10. 101. 1. -2 To arouse, animate, excite.

उद्बुद्ध *p. p.* 1 Awakened, aroused, excited; मनसि उद्बुद्धमात्रो विकारो भावः S. D. -2 Opened, expanded, full-blown; °कनकाब्ज Māl. 1. 40. -3 Reminded, made to think of. -4 Recalled to memory (as an object seen before). -**Comp.** -**संस्कारः** association of ideas, calling anything to mind.

उद्बोधः, -धनम् 1 Awakening, reminding. -2 Recalling to memory, rousing up; ननु कथं रामादिरत्याद्युद्बोधकारणैः सीतादिभिः सामाजिकानां रत्युद्बोधः S. D. 3; so रस°.

उद्बोधक *a.* 1 Reminding, that which reminds or calls to remembrance. -2 Exciting, rousing. -3 Discovering, exhibiting, showing. -**कः** N. of the sun.

उद्बृंहण *a.* Increasing, strengthening; Bhāg.

उद्भङ्गः Breaking off, leaving off.

उद्भट *a.* Excellent, pre-eminent; पदे पदे सन्ति भटा रणोद्भटाः N. 1. 132. -2 Exalted, magnanimous. -**टः** 1 A fan for winnowing corn. -2 A tortoise -**त्वम्** weight, importance.

उद्भव, उद्भावना &c. See under उद्भू.

उद्भास् 1 Ā. To shine. -*Caus.* 1 To light up, illuminate, render beautiful, decorate; ornament; उद्भासितं मङ्गलसंविधाभिः R. 7. 16; काले घनोद्भासिते Mk. 5. 35. -2 (fig.) To bring into prominence, elevate, exalt; उद्भासिताखिलखलस्य Bh. 2. 59.

उद्भासः Radiance, splendour.

उद्भासिन्, उद्भासुर *a.* Shining, radiant, splendid; विभूषणोद्भासि पिनद्धभोगि वा Ku. 5. 78; क्रीडारसोद्भासिनि Mk. 8. 38; Bh. 1. 80; Amaru. 81.

उद्भिद् 7 U. To break up. -*pass.* To break out, burst forth, become visible, be produced; अद्यापि पक्षावपि नोद्भिद्येते K. 347; उद्भिद्यमानपक्षतिः 33, 29, 46; उद्भिन्नपयोधरया K. 100 developed; Ve. 4. 10. -*Caus.* To bring out, develop, unfold; बीजानां गर्भितानां फलमतिगहनं गूढमुद्भेदयंश्च Mu. 4. 3.

उद्भिद् *a.* [उद्-भिद्-क्विप्] 1 Sprouting, germinating, shooting forth. -2 Penetrating. -3 Destroying. -4 Causing to come forth. *m.* 1 A sprout or shoot (of a plant); अङ्कुरोऽभिनवोद्भिदि Ak. -2 A plant; उद्भिदस्तरुगुल्माद्याः Ak. -3 A spring, fountain. -**Comp.** -**ज** *a.* (उद्भिज्ज) sprouting, germinating (as a plant). (-**ज्जः**) a plant; उद्भिज्जाः स्थावराः सर्वे बीजकाण्डप्ररोहिणः Ms. 1. 46. -**विद्या** the science of Botany.

उद्भिद *a.* Sprouting, germinating. -**दम्** Culinary salt.

उद्भिन्न *p. p.* 1 Produced, generated, developed; formed; स्वयमेव ब्रह्मबन्धनोद्भिन्नो दुर्गप्रयोगः M. 4; R. 13. 21; रविप्रभोद्भिन्नशिरोमणिप्रभः Rs. 1. 20. -2 Shot forth, germinated; नीतिपादपस्य पुष्पमुद्भिन्नम् M. 1; Ku. 1. 24. -3 Opened, expanded, budded; as in यौवनोद्भिन्नशैशवा. -4 Breaking out, appearing; °रोमपुलकैः Ch. P. 34; Ś. 6. -5 Betrayed; उद्भिन्नास्मि सहवासिन्या विस्रम्भेण Māl. 7; Kām. 17. 45.